

Segell

Juny de 2016

Número 30

Diàleg

Rosa Balaguer

Directora general del Casal
dels Infants

**INSTITUCIÓ
CULTURAL
DEL CIC**
Fundació Privada

Sumari

- 03 Editorial**
- 04 Diàleg**
Conversa amb Rosa Balaguer
- 10 Escoles**
El voluntariat a les escoles de la ICCIC
per Santi Gris, Lurdes Piñol, Oriol Olivé i Montserrat Badal
- 17 Persones**
Tant per tan poc...
per Jesús Diego
- 21 Educació, societat i valors**
La Fundació Laia Mendoza i l'Escola Thau Sant Cugat.
Un vincle de disset anys!
per Roger Garcia i Pep Àvila
- Una experiència compartida
per Carlota de Sojo i Mariona Sorrosal
- 25 Vincles**
El Banc dels Aliments
per Jordi Granyó
- 26 Destacats**
Premi a un projecte d'emprenedoria social

INSTITUCIÓ
CULTURAL
DEL CIC

Fundació Privada

Via Augusta, 205
08021 Barcelona
Tel. 93 200 11 33
iccic@iccic.edu
www.iccic.edu

Segell

Publicació de la Institució Cultural del CIC, Fundació Privada

Director

Frederic Raurell

Consell editorial

Joaquim Triadó, Anna Bordas, Aleix Carrió, Jordi Conejos,
Jordi Cortada, Ignasi Garcia Clavel, Jordi Gual,
Enric Masllorens, Montserrat Oliveras, Xavier Queral, Jordi
Riera, Enric Roca, Eduard Vallory i Pere Viñolas

Supervisió lingüística

Linguacom, SL

Disseny i maquetació

MANEKO.

Fotografies Diàleg

Emí Garcia-Ripoll

Impressió

Winihard Gràfics, SL

Dipòsit legal

B-21561-05

ISSN

2013-0775 (paper)
2013-0783 (internet)

Edició

4.000 exemplars

Consulta

www.iccic.edu
www.raco.cat

Contacte

segell@iccic.edu

Editorial

Aquest darrer número de *Segell*, que tanca el curs 2015-2016, s'endinsa a l'entorn de l'educació en l'àmbit socioeducatiu a través de les activitats de voluntariat.

L'ideari de la Institució Cultural del CIC disposa, en un dels seus principis, l'obertura i el servei a la societat. En aquesta línia, es desplega en el si de la Institució la formació de l'esperit cívic, reforça els valors democràtics i l'exercici de la llibertat responsable, així com la consciència crítica, mitjançant la qual l'educand sigui capaç de discernir allò d'autènticament humà que hi ha al món.

L'altre principi pedagògic de l'ideari, l'humanisme cristià, també respon a l'educació d'una ètica atenta a les necessitats dels grups més vulnerables i la consciència de les greus injustícies que es cometem al món, que ajudi el nostre alumnat a ser crítics amb voluntat de transformació.

La sensibilització envers les realitats socials, des de les més immediates a les que són més llunyanes geogràficament, és present a la Institució.

A les nostres escoles es viuen i es treballen els valors de la convivència, la col·laboració, la sensibilització social i la consciència dels drets humans. El nostre alumnat coneix les desigualtats que hi ha al món i la manca de recursos i d'oportunitats. Per això, aquest *Segell* ofereix, d'una manera sintètica, la possibilitat de conèixer en què es tradueixen aquests principis pedagògics.

Iniciem la revista parlant amb Rosa Balaguer, directora general del Casal dels Infants. La relació de la ICCIC amb el Casal dels Infants s'ha anat consolidant gràcies, sobretot, a Jesús Diego, antic professor i director de l'Escola Thau Barcelona, que ens explica la seva experiència de voluntariat amb l'article «Tant per tan poc...». Aquesta relació amb el Casal dels Infants també ens ha portat a col·laborar, com a institució, en el projecte L'Escola Suma.

Les nostres escoles fa molts anys que promouen la col·laboració del seu alumnat amb diferents entitats a través del voluntariat. Són activitats molt diverses que afavoreixen adquirir capacitats com ara la solidaritat, el compromís, la responsabilitat, el treball cooperatiu, una visió més realista de la societat, la generositat i, també, la satisfacció d'ajudar a qui ho necessita.

A l'Escola Thau Barcelona, el voluntariat existeix des de fa gairebé 20 anys i, com diu el seu responsable, Santi Gris, «al llarg d'aquests anys hem pogut comprovar l'alegria, la satisfacció i la sensació de plenitud

que han mostrat els alumnes que hi han participat. Fins i tot, alguns, quan n'han tingut l'oportunitat, s'han fet voluntaris d'alguna d'aquestes organitzacions».

A Thau Sant Cugat, com explica la directora d'ESO, Lorena Moreno, es considera el voluntariat com una assignatura per a la vida. Podem veure que, a part de la col·laboració en diferents entitats, també es fan activitats dins de l'escola mateix, on els alumnes grans ajuden els petits en diverses situacions escolars. També ho veiem a Thau Barcelona.

L'Escola de Batxillerats és molt activa pel que fa a activitats de voluntariat. Com diu el seu director, Oriol Olivé, s'ha establert un compromís ferm i estable amb quatre entitats que combaten la pobresa o la feblesa. L'edat dels alumnes també afavoreix que puguin col·laborar en més organitzacions o campanyes. Destacaríem la implicació amb Nexa Fundació, l'escola per a infants amb multidiscapacitat, o amb la Comunitat de Sant'Egidio, que té cura de les persones que viuen al carrer i les que estan en situació de pobresa.

El reportatge sobre la Laia Foundation i l'Escola Thau Sant Cugat, és un exemple de col·laboració *col·legiada* en el sentit que es va fer una tasca de sensibilització des de tota la comunitat escolar, però també hi va haver la col·laboració de l'Ajuntament de Sant Cugat a través de la Regidoria de Cultura.

El testimoni directe d'un antic professor que els alumnes coneixien, la visita dels responsables de la Fundació a Badalona, l'exposició de fotografies de Pep Àvila i l'acte a la Casa de Cultura de Sant Cugat, com també la implicació de l'AMPA, van encomanar moltes ganes, entusiasme i il·lusió per aconseguir material escolar per a les escoles de reforç de Vedanthangal (al sud de l'Índia). Aquesta col·laboració segueix avui, tal com podem llegir a l'entrevista entre una antiga alumna i voluntària que va anar a l'Índia i una alumna actual que també és voluntària des de l'Escola.

Amb aquest darrer número de *Segell*, podem constatar que a la Institució Cultural del CIC creiem en l'Educació en majúscules. Som capaços d'acompanyar l'alumnat en el seu creixement i, per tant, en tots els aspectes que l'ajudaran a formar-se com a persona que conviu amb els altres i que, amb els valors que ha anat adquirint, serà capaç de comprendre la pluralitat, respectar l'altre i promoure la pau.

Bon estiu!

Frederic Raurell
Director general

Diàleg

Conversa amb Rosa Balaguer

Directora general del Casal dels Infants

Frederic Raurell
Director general de la ICCIC

Teresa Triadú
Secretària adjunta a la Direcció
General de la ICCIC

Rosa Balaguer és llicenciada en ciències de l'educació, Postgrau en direcció i gestió d'organitzacions no governamentals i Postgrau en lideratge i innovació social a les organitzacions no governamentals, per ESADE. Forma part de l'equip del Casal dels Infants des del 1988. L'any 1999 va assumir la direcció general del Casal dels Infants.

> En la seva formació pedagògica, s'hi veu l'especialització en l'àrea de les organitzacions no governamentals. Des del principi ja tenia la intenció de dedicar-se a l'educació en l'àmbit social?

Vaig començar vinculada a l'esplai del meu barri i aquesta experiència em va portar a estudiar pedagogia. Tenia clar que volia vincular-me a l'educació no formal, però l'educació social tal com la coneixem ara al nostre país no estava desenvolupada encara.

> Com va ser el seu primer contacte amb el Casal dels Infants?

Va ser una companya del curs de monitor/a de lleure, que ens va engrescar a fer activitats de dissabte al Casal. Aleshores encara estudiava a la universitat i ja va començar la meua relació amb l'entitat. En aquell moment, el Casal no tenia professionals contractats, tothom era voluntari.

> Un espai social que va néixer l'any 1983, amb quin objectiu?

El Casal va néixer de la voluntat d'un grup de persones vinculades al Raval de teixir un barri amb més oportunitats per als infants. Des de llavors, defensem que la pobresa no sigui hereditària i per això treballem als barris que concentren situacions d'exclusió. Més de 30 anys després, aquest esperit se segueix encomanant a tots els barris on el Casal actua. Perquè és allí on socialment hem d'esforçar-nos més.

La família, l'escola i el barri, on neix i creix un infant, és on es guanyen o es perden oportunitats. Hem de garantir les eines, l'educació i l'acompanyament necessari per trencar aquesta herència. Per trencar el cercle de la pobresa, cap on es veuen abocats.

> Quina funció diferent té una organització com la vostra respecte a un centre escolar? Què us mou?

Una adolescent fa poc responia així a la pregunta de com creia que l'havia ajudada el Casal: "Sense el Casal seria una noia més violenta." És una resposta dura però que diu moltes coses.

En barris que acumulen situacions de desigualtat i exclusió, la manca d'expectatives i de futur aboca a la desesperació moltes famílies i els seus fills i filles. Això genera negativitat i fa que les persones es relacionin amb l'entorn (escola, família, veïnat, serveis, etc.) amb duresa. És important incidir-hi per rebaixar la tensió.

El Casal, el concebem com una casa i els infants l'expliquen sovint així. És obert a la comunitat de cada barri on som, amb la mirada posada en els nens, els joves i les seves famílies per acompanyar-los en el seu dia a dia. Són espais amables, que acullen, que escolten, on participen de manera voluntària..., on hi ha oportunitats..., on poden començar a sentir-se millor i confiar en el futur. Això, sens dubte, provoca canvis individuals en els infants i els nois i noies, com senten i viuen el present i com poden imaginar-se un futur..., però també canvis en com es relacionen amb l'entorn. Estan menys enfadats quan troben persones que els respecten i els acompanyen i que no s'enfaden. Des d'aquí, treballam perquè surtin del cercle de la pobresa.

> Quina és la diferència més significativa en la tasca d'un pedagog entre un centre com el Casal dels Infants i un centre escolar?

El marc de treball de l'educació formal, reglada, amb un currículum definit, és diferent del de l'educació no formal, o com diem també de l'àmbit socioeducatiu, adaptat a les necessitats més específiques de persones en comunitats concretes.

Nosaltres ens centrem sobretot en la socialització i la participació en la comunitat. En qualsevol cas, són dos àmbits complementaris i imprescindibles en el desenvolupament dels infants.

> El Casal va començar al barri del Raval. Va ser casual o hi va haver alguna raó?

Les persones fundadores estaven vinculades per diferents motius al barri i van decidir organitzar-se

per donar resposta a les necessitats que hi havia en aquell moment, preocupats per la situació dels infants: absentisme escolar, desnutrició, malalties, sense ofertes lúdiques, etc.

> Actualment, a quins barris doneu cobertura social i educativa?

Actualment, al Casal ens trobem més de 1.200 persones (la majoria voluntàries), que sumem esforços per donar empenta als barris més vulnerables de Barcelona (el Raval i el Besòs), Sant Adrià del Besòs (la Mina), Badalona (Sant Roc i Llefià), Santa Coloma de Gramenet i Salt, a més de tenir projectes de cooperació amb algunes entitats del Marroc (Tànger i Casablanca). Treballem als barris involucrant-nos, aliant-nos, aportant recursos i coneixement, implicant persones amb el voluntariat, etc. Generem accions socials i educatives, tenint en compte el que ja hi ha, sumant perquè el barri sigui capaç de garantir i millorar el benestar i les oportunitats dels seus infants i joves.

> Quins són els reptes actuals?

El nostre gran repte és posar l'educació al lloc que li correspon com a motor de transformació social. L'educació és la nostra resposta. Tots els serveis i les activitats del Casal comparteixen l'eix educatiu com a promotor del canvi de les persones. L'educació, entesa en un sentit ampli, que va molt més enllà de la família i l'escola. El propi entorn, la família, la comunitat, el barri..., és importantíssim que l'entenguem en clau educativa per als infants.

Un altre gran repte és sumar esforços i implicar més agents per transformar la realitat dels entorns on actuem. Un barri són carrers, places, cases, però sobretot són xarxes de persones, famílies, serveis, escoles, espais i equipaments, i organitzacions que actuen des de diferents àmbits per poder garantir i millorar el benestar i les oportunitats dels seus infants i joves. El Casal és part d'aquesta garantia d'oportunitats.

Finalment, tenim el repte de convèncer la societat que la justícia social ens ateny a tothom. Per això treballem per implicar més persones i construir un projecte ciutadà sòlid, basat en la força del voluntariat, i el compromís en la defensa de les oportunitats per als infants. Que impliqui també altres

entitats, organitzacions i empreses per donar respostes concretes a la desigualtat creixent i l'exclusió. Necessitem més persones sòcies i donants, que vulguin formar part d'aquest projecte col·lectiu i impulsin les oportunitats per a tots els infants. Necessitem ser independents econòmicament per poder actuar allà on és més urgent i necessari. Aquesta independència s'aconsegueix sumant moltes més persones al projecte.

> Quin rol tenen les famílies dels infants del Casal? Hi ha una relació directa i fluida?

La preocupació de tots els pares i mares és que els seus fills i filles estiguin bé. A aquesta preocupació natural, s'hi afegeix, en el cas de les famílies en situacions complicades, mil preocupacions més que tenen a veure en temes tan clau com la manca de feina, la por de no poder mantenir l'habitatge, no poder fer front a despeses bàsiques i d'alimentació, etc. L'angoixa per poder tirar endavant deixa poc marge per tenir moments tranquils per centrar-se en l'educació i el creixement dels nens. Agraeixen moltíssim comptar amb els espais i els serveis del

Casal. La seva participació és clau perquè puguem acompanyar integralment els seus fills i filles.

Els infants són conscients de com pateixen els seus pares. No es poden aïllar. Per això és tan important que trobin moments, espais i referents en el seu dia a dia amb qui confiar. Ells i els seus pares i mares.

Projectes com el Casal Familiar, per exemple, ofereixen entorns d'acompanyament a pares i mares per apoderar-los juntament amb els seus fills. Són espais de participació, comunitaris, i de veïnatge on les persones generen vincle entre elles i amb el barri i construeixen xarxes de suport. S'impliquen a millorar la seva situació i la dels altres i en activitats que repercuteixin positivament en el Casal i el barri. Aquests espais són lúdics i creatius i tenen un efecte de descompressió, fet que millora la dinàmica familiar i enforteix els vincles, imprescindibles per reforçar-se i agafar energia per tirar endavant.

> Ens agradaria que ens definís, de manera sintètica, les expressions següents que tenen relació amb el Casal dels Infants:

Associació

El nostre model d'organització, basat en la ciutadania compromesa, la vinculació amb la comunitat i el voluntariat actiu. És un dels trets diferencials del Casal. El màxim òrgan de govern del Casal és l'Assemblea de socis i sòcies voluntaris.

Acció social

La nostra manera de lluitar contra l'exclusió social. Actuem sobre els factors i els efectes de l'exclusió social compartint la feina amb tots els agents socials implicats i afavorint la igualtat d'oportunitats per als infants i joves en situació de desavantatge. Ells són precisament qui necessiten més factors de protecció perquè la seva situació de partida no en comprometi l'horitzó vital.

El Casal es mou als barris

Arrelament. El treball del Casal té sentit des d'un fort arrelament als barris on actuem, entenent la comunitat i el territori com a realitats que determinen qualsevol acció social i educativa. Tenim el cap on posem els peus. Formem part del teixit social dels barris i adaptem la nostra proposta a les necessitats i als reptes dels infants i joves que hi viuen.

Incidència i sensibilització

Necessitat de canvis. Al Casal reflexionem sobre la nostra realitat cada dia, sobre com podem, entre tothom, assolir la igualtat d'oportunitats. Per fer-ho, reivindiquem a governants i ciutadania una societat més justa i equitativa on es garanteixi que tothom pugui tirar endavant. I ho fem amb propostes concretes d'intervenció.

Accions solidàries destacades

Sumar esforços. Treballem per implicar el màxim de persones, organitzacions i empreses en la lluita per la transformació social. Cada vegada són més les persones que ens coneixen i s'impliquen a través de diferents campanyes solidàries. Tothom hi pot contribuir des del seu espai habitual, de diferents maneres, amb responsabilitat.

> La Institució Cultural del CIC va signar un conveni de col·laboració amb l'Associació del Casal dels Infants per formar part del projecte L'Escola Suma. En què consisteix aquest projecte?

L'Escola Suma és la nostra proposta per fer tàndem amb les escoles i aportar la nostra realitat a l'educació dels nens i nenes perquè puguin ser crítics i responsables del seu entorn. A partir de diferents activitats, fem possible que coneguin una altra

realitat, sensibilitzar-les sobre les desigualtats socials de l'entorn proper i motivar-les a l'acció.

Com a agents educatius i formatius, les escoles teniu un paper clau en la transmissió de valors als ciutadans més joves i, per tant, de transformació de la realitat que ens envolta i que compartim. Creiem fermament que hem de col·laborar per sensibilitzar i educar en valors, alhora que fomentem una ciutadania crítica i activa que construeixi el seu entorn en positiu.

Hem aconseguit implicar una xarxa d'escoles compromeses amb la igualtat educativa i implicades en la sensibilització del seu alumnat i famílies per una societat més justa i equilibrada.

> Per acabar, un somni. Quin seria el seu somni en el marc de l'educació social i d'entitats com el Casal dels Infants?

El somni pel qual treballem cada dia és que qualsevol nen o nena pugui créixer i sentir-se estimat, segur, content, amb confiança...; tenir una família que se senti prou forta per tirar endavant, formar part d'una comunitat on pugui participar i se l'escolti, d'una escola que l'ajudi a fer-se gran i d'un barri bonic, tranquil, on se senti bé i on tingui xarxa i amics. Sembla fàcil, però molts nens i nenes aquí, al nostre país, no ho tenen.

Moltes gràcies.

Escoles

El voluntariat a les escoles de la ICCIC

Equips docents de les escoles de la Institució Cultural del CIC

ESCOLA THAU BARCELONA

Gairebé vint anys de voluntariat

Santi Gris

Responsable de voluntariat de quart d'ESO

Fa prop de vint anys, a iniciativa de la llavors directora de secundària, Margarida Payró, es va crear a Thau BCN el grup de voluntariat que, a hores d'ara, encara és ple de vida.

La proposta volia afegir un component educatiu més per a l'alumnat de quart d'ESO. Un graó més en la formació de persona, tot donant als alumnes la possibilitat de conèixer altres realitats, menys amables que les seves, i que dediquessin una part del seu temps lliure al servei de persones amb algun tipus de manca.

Malgrat alguna col·laboració amb ONG que treballen a l'estranger, com ara Intervida, des del primer moment vam tenir la voluntat d'acostar-nos a realitats properes, i amb aquest desig vam contactar amb organitzacions com ara l'ONCE, els Amics de la Gent Gran, el Casal dels Infants del Raval, residències d'avis, el Banc dels Aliments, cases d'acollida o l'hospital de Sant Joan de Déu, entre d'altres.

També teníem molt clar que el grup havia de ser autogestionari, i que les propostes de l'escola només haurien de ser això, propostes. Malgrat això, l'alumnat ha considerat interessant mantenir activitats que havien encetat els companys de cursos anteriors.

Al llarg d'aquests anys hem pogut comprovar l'alegria, la satisfacció i la sensació de plenitud que han mostrat els alumnes que hi han participat. Fins i tot, alguns, quan n'han tingut l'oportunitat, s'han fet voluntaris d'alguna d'aquestes organitzacions.

Cal destacar que, malgrat que sempre hi ha hagut un pal de paller que s'ha mantingut des de bon començament, han passat pel grup de voluntariat una bona colla de professors i monitors, que han donat el seu temps i estil al grup.

Durant els gairebé vint anys de funcionament, el grup s'ha estructurat de diverses maneres. Inicialment era un petit grup d'una dotzena d'alumnes. Més tard, es va obrir la possibilitat de participar a l'alumnat de tercer d'ESO. Venia a ser com un prevoluntariat que acabava a quart d'ESO.

Més tard, de nou va caldre limitar el grup a quart d'ESO, ja que la participació era cada vegada més gran. Eren grups que vorejaven la trentena, si no la quarantena d'alumnes, que requerien l'atenció de tots els adults membres del Grup de Voluntariat.

Obvio, perquè és evident, els valors que aquesta activitat fomenta en l'alumnat. Només voldria acabar aquest escrit recordant, per posar un exemple, els somriures compartits d'alumnes i avis tot passant una tarda de jocs i berenar junts.

Altres activitats de voluntariat a ESO

Lurdes Piñol

Directora d'ESO

L'alumnat de tercer d'ESO s'encarrega de dur a terme la campanya del Banc de Sang.

Sílvia Arcos, tècnica de promoció del Banc de Sang i Teixits, els ve a fer una formació al principi del segon trimestre. Els informa dels components de la sang i les seves funcions i els fa veure la necessitat i la importància de donar sang.

Posteriorment, els mateixos alumnes dissenyen el logotip i l'eslògan i en fan promoció per tota l'escola, reparteixen fulletons, enganxen cartells i van a les classes i als departaments de l'escola a explicar la campanya.

El dia de Sant Jordi, representants de les tres classes de tercer munten una parada en què l'alumnat pot col·laborar fent punts de llibre, clauers,

polseres i altres detalls per obsequiar els donants de sang.

La donació té lloc a la mateixa escola el dia de la Festa Major, organitzada per l'AMPA. Les classes de P5 s'habiliten amb lliteres per facilitar l'extracció de sang.

A secundària també es fan activitats de voluntariat a la mateixa escola. Els de primer d'ESO participen al menjador de parvulari ajudant els nens i nenes a l'hora de dinar, i els de segon i tercer fan l'activitat d'Amics lectors, que consisteix a compartir lectura, en diferents espais de l'escola, amb alumnat de P5, primer, segon i tercer de primària.

Les activitats de voluntariat formen part del nostre projecte pedagògic en el vessant d'obertura social, de consciència de les diferents realitats socials i de la formació en valors, alhora que afavoreix la convivència, l'autonomia i el sentit de responsabilitat.

ESCOLA THAU SANT CUGAT

El voluntariat, una assignatura per a la vida

Lorena Moreno

Directora d'ESO

El nou currículum per a l'educació secundària preveu el voluntariat com una assignatura obligatòria entre els cursos de tercer i quart d'ESO. Des de la secundària, a l'Escola Thau Sant Cugat treballarem aquesta *nova* assignatura d'una manera transversal al llarg de tota l'etapa, i fins i tot s'estén als nostres antics alumnes. Per nosaltres, el procés de conscienciació de la necessitat d'actuar voluntàriament davant diferents situacions és un barreja de cerca, informació, seguiment, creació i satisfacció pròpia per haver aconseguit una fita comuna: ajudar a qui més ho necessita, fent créixer els nostres alumnes com a persones.

La voluntariat és un valor que acompanyarà els nostres alumnes al llarg de la seva vida; a l'escola també dediquem temps lectiu i no lectiu a potenciar la interiorització d'aquest valor. Podem comprovar com cala la nostra aposta a diari amb vivències dins

de l'escola, però també quan antics alumnes tornen a l'escola per oferir-se a ajudar-nos a fer un guiatge de futur a l'alumnat de quart d'ESO, a fer classes pràctiques de robòtica o a preparar les proves Cangur de matemàtiques de manera absolutament altruista. També comprovem que hem aconseguit remoure quelcom al seu interior quan ens expliquen que alguns marxaran a Vedanthangal (una petita regió de l'est de l'Índia) a continuar cooperant amb la Laia Foundation d'una manera més activa i directa.

Podem dir que hi ha cursos que treballen voluntàriament d'una manera espontània, ja que el nostre entorn ens aboca a buscar solucions mitjançant la cooperació escolar, i d'altres on el treball cooperatiu és part intrínseca del Pla d'acció tutorial. El cert és que a cada curs es participa activament per consolidar el voluntariat i alhora aconseguir una fita altruista que deixa una petjada bàsica en el desenvolupament dels nostres alumnes com a persones.

En el cas de primer d'ESO, els alumnes es converteixen durant diferents sessions al llarg del curs en padrins de biblioteca i acompanyen, encoratgen i motiven l'alumnat de primer de primària a llegir i a estimar la lectura.

L'alumnat de segon d'ESO, tornant de les vacances de Nadal, reben la visita de Jordi Granyó, voluntari per a les escoles de la fundació del Banc dels Aliments, amb l'objectiu d'informar-los sobre el funcionament de l'organització i alhora sensibilitzar-los en la necessitat de fer una campanya de recollida per al Banc dels Aliments. L'alumnat té clar que la recollida per a les persones més necessitades del nostre entorn més immediat és una realitat constant, i per això ho fan en un moment en què hi ha tanta recaptació global. A més, mitjançant aquesta iniciativa, els tutors i altres professors cooperants aprofiten per treballar de manera molt pràctica conceptes matemàtics.

Tant a tercer com a quart d'ESO, recollim els fruits d'uns alumnes implicats i voluntaris amb unes propostes de cooperació que demanen un grau més alt de maduresa i un assoliment real del sentit ampli del voluntariat.

El primer trimestre de tercer d'ESO, l'alumnat rep la visita de Ferran Compte, president de l'organització sense ànim de lucre Laia Foundation (Vedanthangal Sangam). Aquesta visita sempre planteja als

alumnes una sèrie de contradiccions i neguits, de la qual sorgeix un grup de cooperació que dedica moltes hores fora de l'horari escolar a organitzar, crear i treballar en equip per recaptar diners i ajudar la fundació a continuar actuant com a catalitzador de la transformació social entre les comunitats més desafavorides de l'Índia per construir un futur més just. Dins de les actuacions de l'alumnat hi ha un treball de creació, difusió i empenedoria molt pràctic, on el consens entre ells mateixos és essencial per tirar endavant les seves pròpies iniciatives. A banda de berenars solidaris i de sorteig d'objectes de segona mà, són capaços d'organitzar un concert solidari, amb la col·laboració inestimable de la coordinadora de la cooperació, on participen alumnes d'altres cursos de l'escola, antics alumnes i professors.

Els alumnes de quart d'ESO poden continuar participant, si volen, amb els companys de tercer per continuar vinculats a la Laia Foundation, i alhora també actuen com a guies i orientadors dels nous voluntaris.

A quart d'ESO, el concepte de voluntariat està extremament arrelat a la promoció del darrer curs

de l'etapa i a una gran part de l'acció tutorial que es desenvolupa al llarg dels trimestres. El concepte de *promoció* és ampli, i inclou participar conjuntament per un bé comú i aportar a l'escola una sèrie d'accions i activitats d'ajuda que, alhora, són un exemple de col·laboració per a la resta de cursos i una mostra inequívoca de l'assoliment de la voluntariat com a manera de fer dins i fora de l'escola. Des de l'inici del curs, l'alumnat de quart, amb el suport dels tutors, planifica, organitza i du a terme activitats com ara berenars, venda de samarretes, venda de roses per a Sant Jordi i tómboles, per recaptar uns diners que ajudaran els seus pares a pagar-los el viatge d'estudis a Dublín que fan la darrera setmana de curs. D'aquesta manera, també són capaços de valorar el significat de l'esforç comú i la recompensa col·lectiva. A més, els alumnes més grans també s'ofereixen de voluntaris al llarg del curs: fan de desentocxadors a les vuit del matí, per afavorir el trànsit de cotxes a l'entrada de l'escola, i ajuden els més menuts a entrar-hi; s'ofereixen a col·laborar amb el professorat a les portes obertes de l'escola, i són cabdals per ajudar els més petits de l'escola quan es proposen tallers per Sant Jordi, Storytelling, activitats del Dia Escolar de la No-violència i la Pau, etc.

En definitiva, el voluntariat i la cooperació són una *assignatura* imprescindible per formar el nostre alumnat, que són el futur d'una societat que volem que sigui més sensible i empàtica amb les diferents realitats socials que ens envolten i amb les diferències existents entre les persones. Alhora, la pràctica d'aquests valors són una manera molt motivadora de treballar objectius tan bàsics en l'aprenentatge com ara el treball en equip, l'assertivitat, l'organització, l'autonomia i la gestió de la realitat, donant sempre un lloc preferent a la creativitat, la iniciativa pròpia i col·lectiva i l'empenta del nostre alumnat. Tot plegat amb una fita comuna per a tots: trobar la manera d'afavorir les circumstàncies d'altres persones, girant la mirada cap als altres.

CIC ESCOLA DE BATXILLERATS

Un voluntariat social per a l'alumnat de batxillerat

Oriol Olivé

Director de l'Escola de Batxillerats

La nostra voluntat d'oferir una formació integral d'acord amb els valors de l'humanisme cristià i de

l'obertura social, dos principis pedagògics de l'ideari de la ICCIC, ens porta a proposar al nostre alumnat activitats de voluntariat. Des de fa deu anys, amb plantejaments organitzatius diferents, hem aconseguit que, d'una manera puntual o bé més constant, molts nois i noies de l'Escola es comprometin a donar part del seu temps per ajudar els altres, especialment els col·lectius vulnerables. Per a la majoria dels alumnes la nostra proposta és una adaptació a la seva edat, 16-18 anys -més madurs, amb noves habilitats i sota un nou marc legal ja que voregen la majoria d'edat, o ja la tenen-, d'activitats de voluntariat que han desenvolupat a les escoles i als instituts on han cursat l'ESO. Més enllà de les accions concretes, volem sensibilitzar sobre les desigualtats, la vulnerabilitat de la nostra condició i fomentar un esperit crític que comprometi els nostres educands a influir positivament en la vida de les persones i el món que ens envolta.

Ho fem de la mà de quatre entitats amb les quals hem establert un compromís ferm i estable. Les quatre combaten diferents situacions de pobresa o feblesa: els infants en situació de vulnerabilitat social (Casal dels Infants); la pobresa alimentària al nostre costat (Banc dels Aliments); els infants amb pluridis-

capacitat i les seves famílies (Nexe Fundació), i les persones que viuen al carrer i els pobres en general (Comunitat de Sant'Egidio). Totes són organitzacions reconegudes i solvents que permeten que el nostre alumnat participi puntualment o amb un compromís durador en les seves activitats d'acompanyament o d'assistència. Els responsables de voluntariat d'aquestes entitats acullen, preparen o formen els estudiants de batxillerat abans de fer les diverses activitats segons el grau de dedicació, compromís i impacte personal.

Al principi del curs, es presenten les activitats d'una manera global a tot l'alumnat en el marc del cicle de conferències de batxillerat, que contribueix també a la formació d'un esperit crític i d'un criteri propi davant les grans qüestions socials, polítiques i científiques que afecten el nostre món. En la presentació, en alguns casos a càrrec dels nostres mateixos alumnes ja implicats en cursos anteriors, es fa una crida, i els alumnes decideixen lliurement si es comprometen amb alguna de les activitats de voluntariat.

Pel que fa a la col·laboració amb el Banc dels Aliments, organitzem recollides de menjar durant tot el curs i especialment amb el Gran Recapte al novembre. Participem amb l'Escola Els Arcs al punt de recollida en un supermercat del barri i les setmanes següents tots els grups de l'Escola es desplacen a les instal·lacions del Banc dels Aliments a la Zona Franca per ajudar a classificar el menjar en unes sessions d'entusiasme grupal solidari i de treball físic.

La proposta del Casal dels Infants ofereix la possibilitat de fer un voluntariat més estable i amb un grau més gran de compromís, que requereix una formació prèvia. Un cop preparats, els voluntaris ajuden en els programes de reforç escolar i d'ani-

mació del lleure que organitza el Casal durant el curs o a l'estiu, ja sigui al Raval, a Santa Coloma de Gramenet o a Badalona.

Tots els dijous al vespre, amb estudiants universitaris, i els divendres, amb alumnes de secundària de diferents escoles, la Comunitat de Sant'Egidio surt al carrer a trobar persones que viuen a la intempèrie, fer-los companyia i portar-los un entrepà. Els nois i noies que trien aquesta opció de voluntariat es troben a la casa de la Comunitat, al costat de la capella de Sant Llàtzer, al cor del Raval, preparen els entrepans, fan una pregària i reflexió i surten a fer el servei fins a la mitjanit. També poden col·laborar en altres activitats, les escoles de la Pau, o també en el conegut dinar de Nadal que organitza la Comunitat amb els pobres a moltes ciutats del món.

Nexe Fundació ens presenta les seves activitats d'escolarització i atenció a infants i joves amb pluridiscapacitat. Són infants amb un retard psicomotriu, acompanyat freqüentment de dèficits sensorials i problemes greus de salut provocats per problemes neurològics. A Nexe necessiten voluntaris per fer treball directe amb infants, a les colònies d'estiu i els caps de setmana, o bé per atendre necessitats logístiques o d'atenció al públic en els esdeveniments en què són convidats per fer sensibilització i recaptar fons.

Totes quatre propostes tenen un fort impacte emocional i desvetllen la consciència social. Per aquest motiu creiem fermament en la necessitat de l'acompanyament en el moment de dur-les a terme i la reflexió posterior amb un referent adult. Són activitats que provoquen la participació activa dels joves, que necessàriament els deixaran empremta i que desitgem que es transformin en llavor d'alguna aportació futura per millorar la societat, a més de mantenir el compromís de servei un cop acabin el batxillerat.

L'ESTIU PASSAT A SANT ROC

L'estiu passat vaig col·laborar amb el Casal dels Infants. Vaig anar dues setmanes de juliol al barri de Sant Roc a Badalona, on treballava amb nens i nenes de primària. Començava a l'hora de dinar, paràvem taula, dinàvem tots plegats, recollíem i sortíem a jugar al pati! Fèiem polseres, dibuixos, jugàvem a futbol i també fèiem guerres d'aigua!

Va ser una experiència inoblidable, i no només treia profit de l'estiu, sinó que sentia que realment ajudava. Eren nens i nenes d'arreu del món, la situació dels quals no és gens favorable. No només els asseguràvem dos àpats diaris sinó que també els allunyàvem d'estar al carrer. Són uns infants tan agraïts que de ben segur que hi torno aquest estiu!

Ralph Merten (segon de batxillerat)

UN CURS AL RAVAL

Vam començar a col·laborar amb la Comunitat de Sant'Egidio l'octubre de l'any passat. Respecte de la nostra experiència podem dir que és una comunitat molt acollidora que et fa sentir que pots aportar coses a la societat per ajudar que tothom estigui millor i formar part del seu equip. Vam començar ajudant els Amics al carrer. Cada divendres quedàvem per preparar entrepans, els separàvem en bosses i els anàvem a repartir seguint sempre la mateixa ruta, acompanyats per un adult. Ajudant els Amics al carrer aconseguíem dibuixar-los un somriure a la cara i ens enriqueix el que ens explicaven. Vam canviar de tasca atès que teníem curiositat, i vaig començar a anar els divendres a casa d'una anciana, la Reme, a qui fèiem companyia. Aquest és el cas d'una anciana que al seu barri era anomenada "la bruixa", ja que sempre estava de mal humor. Un cop la vam conèixer més, ens va convidar a casa i va ser quan vam veure que havíem d'ajudar-la i millorar la seva qualitat de vida.

Això ens fa reflexionar i pensar que hi ha molts casos com aquest, i tan sols amb una petita visita i creant una amistat pots canviar la vida de persones.

No només les afavoreix sinó que tu també aprens moltes coses de la gent que ajudes. El més important d'aquesta Comunitat és que t'enriqueix molt, veus les condicions en què viu gent molt a prop nostre i et fa reflexionar. El millor són els vincles que estableixes amb les persones a qui veus, que acaben sent amics de qui pots aprendre. Fins i tot, diríem que hem guanyat molt més del que hem donat.

Paula Oses i Clara Vidal
(primer i segon de batxillerat)

VIRTÈLIA ESCOLA DE MÚSICA

Música i voluntariat

Montserrat Badal

Directora de Virtèlia Escola de Música

Les accions de voluntariat i les activitats de tipus social han estat sempre presents en la llarga trajectòria de Virtèlia.

Actualment la nostra escola du a terme dues accions principals:

- El concert anual, que aquest any serà el desè, que s'ofereix a la llar d'avis Mossèn Vidal, del carrer Bigai de Barcelona, un dijous del mes de maig. Nois i noies que formen part dels nostres grups de música de cambra i orquestres fan passar una bona estona als avis i àvies, que els esperen i reben amb molta il·lusió i alegria.

Aquest concert és promogut per la nostra coordinadora del Departament de Corda de l'Escola, Cecília Llongueres, i per Marta Mestres, antiga alumna de les primeres generacions de Virtèlia, que és una peça clau a la Llar.

- També, des de fa vuit anys, Virtèlia participa a les jornades anuals Música a les mans, que organitza el Centre de Recursos Pedagògics Musicals de l'ONCE.

En aquestes jornades, els professors que tenen a les seves aules alumnes invidents, així com els mateixos alumnes i els seus familiars, es troben, treballen en tallers especialitzats i relacionats amb la música, i comparteixen experiències. Com a resultat de les jornades, els alumnes ofereixen, any rere any, el seu treball a companys, amics i familiars.

Per part de la nostra escola, hi participa l'alumna Sonoe Mutsuda, acompanyada de la seva família i de mi mateixa, ja que tinc la satisfacció de ser la seva mestra de piano.

Persones

Tant per tan poc...

Jesús Diego
Voluntari del Casal dels Infants

Exercir el voluntariat en qualsevol àmbit de la vida és una manera de comunicar-se i relacionar-se amb els altres des d'una manera empàtica i altruista. Aquesta ha estat l'actitud -potser mal m'està el dir-ho en primera persona- que he procurat mantenir sempre amb el meu entorn professional i personal.

La meua experiència s'inicia tan bon punt passo de l'activitat professional a un altre estadi, la jubilació, tan desitjada per molta gent, per diferents raons. No es tracta només d'una situació administrativa a la qual pretenen arribar la majoria de les persones i que, per cert, l'actual estat del benestar posa en qüestió, sinó que la jubilació, del llatí *jubilare*, l'arrel llatina de la qual significa 'cridar d'alegria i de felicitat', també comporta en la majoria de les persones

un estat de satisfacció i tranquil·litat personal. Ara bé, un cop presa la decisió, s'obre un gran interrogant sobre què fer en aquesta etapa de la vida.

En el meu cas, sigui pel que esmentava anteriorment o bé perquè la meua vocació educativa encara estava intacta, em va fer acostar a una d'aquestes institucions que basen bona part del seu projecte en el voluntariat, el Casal dels Infants. Una institució d'educació *no formal*, atès que no pretén impartir un currículum entre els usuaris sinó que l'objectiu principal és empoderar les persones en risc d'exclusió social, trencar el cercle de la pobresa i fer que no sigui hereditària. Infants, joves, mares i pares, que al voltant d'aquest projecte tenen l'oportunitat d'exercir el seu dret a l'equitat, són els veritables protagonistes de la missió del Casal.

Després de cinc anys d'*encomanar-me del Casal*, i de conèixer altres companys i els mateixos professionals que hi treballen, he anat constatant que es tracta d'una actitud o posició vital que forma part d'aquell quart binomi de l'anàlisi transaccional: "jo estic bé, tu estàs bé" (Thomas A. Harris). Aconseguir estar bé és fruit d'una decisió racional a la qual s'arriba per un pensament voluntari, no pas per un sentiment espontani, ja que implica una decisió acompanyada d'una actitud proactiva, és a dir, de passar a l'acció.

L'equip humà que hi treballa és un equip compromès amb el projecte i que creu que una intervenció socioeducativa i ciutadana a través del voluntariat pot possibilitar una veritable transformació social. Un equip que basa el seu treball en el compromís amb l'usuari, la institució i la resta de companys. Un equip en el qual la confiança i la complicitat amb totes les persones constitueixen uns dels seus valors més preuats. Per això, alguns nois i noies ens recorden de tant en tant que si no ens hi trobem a gust no hi anem. La visió que tenen de nosaltres, els voluntaris, la podeu veure i escoltar en els enllaços que trobareu al final d'aquest escrit.

Els meus darrers anys a la Institució havia desenvolupat principalment tasques de gestió. Ara bé, al marge d'aquest període, si jo em reconec d'alguna manera és com a mestre. Des del primer moment que vaig començar a exercir com a tal em vaig *encomanar* també de l'escola i dels meus alumnes. Recordo com si ara fos les cares dels meus primers alumnes, els *dofins*. Nens i nenes als quals els costava entendre un mestre que parlava un català un pèl estrany, el tortosí, però aviat ens vam reconèixer els uns als altres.

Per tant, no és gens estrany que un cop acabada la vida professional volgués retornar als meus orígens, és a dir tornar a ensenyar a llegir, escriure i comptar, tres competències bàsiques, com es diu ara, i que ja al segle passat havia prioritzat Alexandre Galí per a l'Escola Nova. On millor que a una institució d'educació no formal, com us deia abans, però al capda-

vall tan necessària o més que la mateixa escola? Així va ser com, després d'un període breu de formació, m'hi vaig incorporar donant les primeres classes d'alfabetització en català a un grupet de subsaharians, que per descomptat tampoc no m'enteni.

Durant el primer any, la diversitat ètnica i cultural que hi havia entre els meus alumnes feia que les classes, lluny d'assemblar-se a unes classes tradicionals, comportessin un enriquiment mutu. Jo escoltava i aprenia de les seves històries personals i ells de les meves. Quan anaven descobrint el significat de les paraules i les sabien relacionar amb la seva vida quotidiana, se'ls il·luminava la cara, igual que als *dofins*, conscients que s'havien acostat una mica més a la nostra cultura, que al capdavant havien fet un pas més cap a la integració en una societat en la qual de mica en mica deixarien de ser uns nousinguts.

M'encuriosien les seves històries personals de com havien arribat a casa nostra. Unes històries que en el seu cas havien tingut un final feliç, però que no sempre havia estat així en d'altres. Amics, familiars i el mateix Casal són les referències que els fan emprendre el viatge cap a la seva Ítaca personal, encara que molts d'ells -explicaven- havien fet parada forçosa a la *isla pajaritos*, les Canàries. Recordo que alguns tenien a la cara una cicatriu feta amb una certa destresa. Un cop passades les primeres setmanes de contacte, em vaig atrevir a preguntar com s'ho havien fet. Alguns em van explicar que els pares, abans d'emprendre el viatge, els havien fet aquest senyal perquè quan arribessin a bon port es poguessin reconèixer entre ells. Sabien que eren persones del mateix país, ètnia, tribu, etc.

M'agrada recordar un dels darrers exercicis que vam fer aquell primer curs. Es tractava, senzillament, d'escriure's i adreçar-se a ells mateixos una carta. Saber l'adreça exacta on vivien, el districte postal, la població -alguns vivien en pisos o centres fora de Barcelona-, escriure algunes frases i esperar a rebre la carta en pocs dies. Els segells, naturalment, els vaig posar jo, ells amb prou feines disposen d'una T-10 per venir a classe. No vulgueu saber les cares d'alegria quan van tornar a classe amb la carta que

Persones Tant per tan poc...

havien rebut! És clar que a dia d'avui enviar-se una carta pot semblar fins i tot anacrònic, en canvi per a ells els semblava una gran descoberta. Mai no n'havien rebut cap que no fos alguna notificació d'expulsió als centres d'acollida un cop superat el permís o l'edat mínima per fer efectiva una deportació.

Tractar amb aquests adolescents és donar compliment a un dels lemes del Casal, "Persones per a persones". Però no tot és tan fàcil com sembla. Cal posar-se límits a aquesta empatia de què us parlava al principi. Malauradament no ho podem resoldre tot, cal ser conscients que estem fent una tasca de suport al seu aprenentatge, a la seva formació i res més, que Déu n'hi do. No podem emportar-nos els seus problemes ni voler-los solucionar pel nostre compte. Seria un error.

Els dos cursos següents els vaig passar fent reforç a alumnes de cicle inicial de primària. La tasca consistia a anar-los a recollir a l'escola i acompanyar-los al local del Casal. Un cop allí, es rentaven les mans i berenaven. Un cop havien acabat, procuràvem que es rentessin les dents i se'ls oferia que triessin un joc fins a l'hora de començar el reforç. Amb grups molt reduïts a càrrec d'un voluntari i supervisats per un tècnic o tècnica del Casal, començava l'estona de reforç.

Poc després em vaig incorporar a un projecte ja en funcionament, "L'Escola suma esforços!". Es

tracta de crear i anar ampliant una xarxa d'escoles amigues del Casal per impulsar, mitjançant els convenis, espais de trobada i col·laboració entre aquestes i nosaltres. Ens desplaçem a les escoles i expliquem a l'alumnat en què consisteix el projecte del Casal i com poden col·laborar-hi com a voluntaris, els convidem a visitar el Casal, perquè vegin la realitat social que a Barcelona tenen a la vora..., i el que en podran treure si se n'encomanen. La Institució Cultural del CIC forma part d'aquesta xarxa d'escoles amigues.

La felicitat de sentir-se útils i de formar part d'un projecte que va més enllà de la quotidianitat de les seves vides, l'alegria amb què es desenvolupen totes les accions que s'hi porten a terme, i finalment, la gratitud que expressen els ulls d'aquells nens i nenes, joves i adolescents que no han tingut les mateixes oportunitats que la majoria de nosaltres: *tant per tan poc!*

<https://www.youtube.com/watch?v=NWV9tjclHzI>
<https://www.youtube.com/user/CasaldelsInfants1>

Educació, societat i valors

La Fundació Laia Mendoza i l'Escola Thau Sant Cugat. Un vincle de disset anys!

Roger Garcia
Cooperant a Vedanthangal i antic professor d'anglès de Thau Sant Cugat

Foto: Pep Àvila

La Fundació Laia Mendoza i l'Escola Thau Sant Cugat han creat un vincle, que demostra que la implicació social dels joves sí que és possible. Us en farem cinc cèntims.

La Fundació Laia Mendoza neix l'any 2005 amb la voluntat de fomentar el desenvolupament social i econòmic de Vedanthangal, un poblat d'uns 4.000 habitants que es troba a uns 80 quilòmetres al sud de Chennai, capital de l'estat de Tamil Nadu, al sud-est de l'Índia. Segons dades del govern local, el 70 % de la població de la zona pertany a les classes més desafavorides de la societat: les *scheduled castes* i les *scheduled tribes* (les castes i tribus més baixes).

A dia d'avui, la fundació hi té diversos projectes en actiu: sanitat, educació, esports, construcció, formació de dones i d'altres. També col·labora amb altres ONG índies que treballen pel desenvolupament en zones pròximes.

El projecte educatiu de la fundació té com a objectiu principal la millora de la qualitat de l'ensenyament a la zona de Vedanthangal. Gestiona 16 escoles de reforç, uns 530 alumnes i a més col·labora en les

escoles del govern tant en infraestructura (pupitres, latrines, murs, etc.) com en professorat (a les escoles primàries la fundació es fa càrrec dels sous dels professors que reforcen l'equip pedagògic dels centres i permet fer més desdoblaments per evitar la massificació a les aules).

Les escoles de reforç són espais on els alumnes fan deures i miren de consolidar els conceptes adquirits a les escoles de primària i secundària del govern. A Vedanthangal, algunes famílies, preocupades pel baix rendiment escolar dels seus fills i filles, van sol·licitar aquests espais a la fundació.

Lluís Compte (coordinador de la Fundació Laia Mendoza a Vedanthangal) i el seu equip van habilitar els primers espais i van començar a treballar per aconseguir que les xifres d'assistència tinguessin la regularitat envejable que tenen avui. Des de mitjan 2008 i fins al mes d'abril del 2009, a Vedanthangal hi havia dos voluntaris vinculats al món de l'educació dedicats exclusivament a supervisar el projecte educatiu i a millorar-lo en tot el que fos possible: Anna Amado, treballadora social, i Roger Garcia, antic professor de l'Escola Thau Sant Cugat en qualitat de professor d'anglès de secundària.

Foto: Pep Àvila

El dia a dia a Vedanthangal ens va fer veure la necessitat de crear un racó de material per a les aules de reforç. La idea era poder garantir un mínim de material escolar bàsic i, sobretot, proporcionar les aules amb material de consulta (diccionaris, enciclopèdies, atlas, mapes i jocs pedagògics) i de préstec (llibres de contes).

El curs 2009-2010, es va crear el vincle amb l'Escola Thau Sant Cugat amb un projecte solidari que permetés recaptar fons per al *material corner*. Eva Ricart (presidenta) i Mia Mendoza (cap de projectes) van anar a l'escola a presentar la Laia Foundation, la seva tasca i la necessitat detectada. Ràpidament es va organitzar un comitè de solidaritat que es va encarregar de crear activitats que poguessin recaptar fons: es van crear i vendre postals de Nadal, es va organitzar una exposició fotogràfica a l'Escola, amb fotografies de Pep Àvila, amb visites guiades fetes pels integrants del comitè, es van vendre llibres elaborats per la fundació, i l'AMPA, amb una diligència impecable, va preparar una tómbola que, gràcies a la generositat de pares i mares de l'Escola, va recaptar una xifra que en total va sobrepassar de llarg la nostra petició, fet que va permetre ampliar la llista de material disponible per a cada aula de reforç.

Després de constatar l'esforç i les ganes amb què tants pares, mares, professores i sobretot alumnes es van prendre aquest repte, l'Escola va decidir fer una xerrada a la Casa de Cultura de Sant Cugat per explicar aquesta experiència i vincular-la amb la implicació social dels joves. Va quedar ben palès que els joves sí que es mouen quan senten a prop una causa justa per la qual lluitar.

La feina, però, no s'ha acabat. Tots nosaltres sabem molt bé que en educació no serveix de gaire semblar llavors si no ens assegurem de fer tot el sigui

possible perquè creixin. I això és impossible aconseguir-ho sense una feina constant i sense els mitjans que, com per exemple ara farà disset anys, l'Escola Thau Sant Cugat va voler proporcionar.

Volem destacar que aquest projecte el van dur a terme, de manera simultània, tots els agents educatius: professors, alumnat, famílies i l'Àrea d'Educació i Cultura de l'Ajuntament de Sant Cugat.

(novembre de 2008 - abril de 2009)

La meua experiència amb la Fundació Laia Mendoza i l'Escola Thau Sant Cugat

Pep Àvila
Fotògraf

Organitzar conferències i exposicions a l'entorn del dia a dia en aquella part de l'Índia i poder explicar la tasca que hi du a terme Laia Foundation ha estat clau per assolir una implicació exemplar del professorat i de l'alumnat. He estat testimoni directe dels diferents projectes (sobretot educatius) de la fundació i puc donar fe del bon ús que es fa de cada donatiu.

Aquest esforç que fa l'Escola per difondre valors de solidaritat és una llavor plantada en cada alumne per crear consciència de les diferències socials, culturals i econòmiques que conviuen en aquest món global on vivim.

Personalment m'ha commogut molt l'interès que he percebut en tots els cursos i totes les edats per entendre una realitat tan llunyana i diferent.

Educació, societat i valors

Una experiència compartida: entrevista entre dues voluntàries de Vedanthangal Sangam Laia Foundation (Fundació Laia Mendoza)

Mariona Sorrosal, alumna de quart d'ESO de Thau Sant Cugat i voluntària a l'escola per a Laia Foundation, entrevista a **Carlota de Sojo**, antiga alumna de Thau Sant Cugat, voluntària a Laia Foundation amb l'experiència a l'Índia.

> **Per quins motius vas anar a l'Índia?**
Per ganes de conèixer l'Índia i la seva realitat.

> **On vas viure? Quan de temps hi vas estar?**
Érem set voluntaris que vivíem en una casa al costat de la guarderia de la fundació, i els nens petits venien a despertar-nos. Tothom hi podia anar lliurement. En total hi vaig ser un mes: tres setmanes al camp de treball i després una setmana de ruta amb dos voluntaris més pel sud de l'Índia.

> **Què vas fer per ajudar?**
Anar a les escoles i, a les hores de pati, fer activitats de lleure amb els nens. Després de classe, hi havia unes aules de repàs on fèiem algunes activitats amb aprenentatges. També netejàvem i pintàvem la casa on dormíem.

> **Com us comunicàveu?**
Amb anglès, però sovint no ens acabàvem d'entendre. Però el coordinador sabia una mica de tamil, que és la llengua que es parla en aquella zona.

> Què senties quan veies que havies ajudat a algú que realment ho necessitava?

Els també em van ajudar molt a mi, a conèixer el seu diferent estil de vida, i estava contenta que ells ho estiguessin encara més. És difícil dir-ho amb paraules. Veure que allò que estàs fent serveix d'alguna cosa, i a més a més la gent d'allà són molt agraïts i molt hospitalaris.

> Creus que es donen suficients diners per cobrir tot el que necessiten o encara queda molt per fer?

Crec que es necessiten més diners per tenir més recursos i poder desenvolupar més projectes educatius. Però penso que són capaços de molt amb pocs diners.

> Aquelles persones, malgrat que tinguin una vida precària, són felices?

Crec que sí. El somriure dels nens és el que més impacta, i més a mi. A l'Índia hi ha gent molt precària i gent molt rica. Les desigualtats es veuen molt, fins i tot en un sol poble. A les ciutats encara es nota més. Les cases no solen tenir mobles, com a molt algunes prestatgeries. Les parets eren plenes d'imatges de déus i els terres, molt decorats. Molts cops no tenien ni llits i dormien al terra amb estoretes sense cap problema. A més a més, els nens no tenien joguines i jugaven entre ells, molts cops imitant els adults. Un dia vaig anar a un ritual religiós, on penjaven els homes pels peus, cap per avall, i feien una cosa amb la boca. Doncs un dia em vaig trobar uns nens penjant-se així pels arbres imitant-ho.

> Aquesta experiència t'ha marcat molt? Per què?

Sí, veure un altre lloc completament diferent i una altra manera de viure, trenca la normalitat. Això no vol dir que sigui dolent. A més, perquè aquí tenim tant que de vegades ens oblidem de somriure i ser feliços.

> Penses que aquí la gent està poc conscienciada?

Penso que potser la gent sap que no és el mateix viure aquí que a diferents llocs de l'Índia, però no fan res per ajudar, hi ha una manca de solidaritat.

> Hi ha una bona educació? Hi ha oportunitats d'anar a la universitat?

Els pares ni es plantegen que els seus fills vagin a la universitat. Les noies molts cops deixen els estudis

per ajudar a casa. A més, sovint l'escola i la feina són secundàries ja que les necessitats bàsiques poden fallar, com per exemple que la casa s'hagi d'arreglar per alguna tempesta.

> Què creus que podem fer nosaltres des d'aquí?

El projecte de l'Escola Thau és bo, ja que és una ajuda per a ells i és necessari. Fins i tot, si la fundació necessita voluntaris, s'hi pot col·laborar. Convé estar informat de com es viu allà i de què està passant, ser conscient que hi ha una desigualtat. És important aprendre molt d'ells.

> Ens pots explicar alguna experiència que et va impactar?

Un dia era al poble i vaig veure un senyor gran que va venir cap a mi i em va començar a parlar en anglès. Em va agafar la mà, em va mirar les línies i em va preguntar per què era allí. Recordo molt com em mirava amb uns ulls blaus impressionants.

> Creus que hi tornaràs? Per què?

Sí, perquè m'he quedat amb ganes de més. L'Índia és enorme i també m'agradaria anar a altres llocs per fer voluntariat.

> Si haguessis de definir aquesta experiència amb una paraula, quina seria?

Increïble, impressionant. Com he comentat abans, amb ganes de més, sobretot. Aquest viatge era un primer pas per descobrir i conèixer. Però s'ha de dir que les ciutats són molt brutes i hi ha molts bitxos.

> Si l'escola no hagués proposat aquest projecte, creus que hi haguessis anat igualment?

Sí, ja venia de mi. Això crec, però s'ha de donar una visió crítica. Allà hi ha una realitat, i aquí una altra. Penso que sempre és bo donar-ho a conèixer.

> Que en treus del voluntariat?

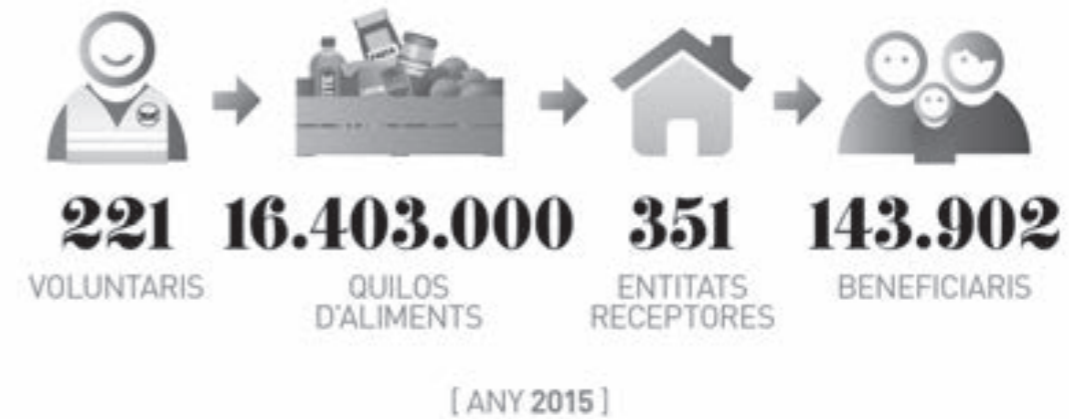
Contradiccions. I que ajudar està molt bé. Conèixer què està passant t'aporta molt com a persona i als altres també. És un aprenentatge comú. Fer les coses per als altres i amb el cor té un valor molt important en aquesta societat.

Vincles

Què és el Banc dels Aliments?

Jordi Granyó
Equip de voluntaris escoles

El Banc dels Aliments de Barcelona és gestionat per una fundació privada benèfica independent, apolítica, aconfessional i sense ànim de lucre, l'objectiu principal de la qual és recuperar els excedents alimentaris i distribuir-los entre les entitats locals perquè els facin arribar a les persones necessitades.

QUÈ FA EL BANC DELS ALIMENTS?

- 1. La lluita contra el malbaratament i la fam més propera:** Els aliments procedeixen bàsicament de la sobreproducció.
- 2. La primacia de la gratuïtat:** Els aliments es reben i es distribueixen gratuïtament.
- 3. La seguretat d'una distribució justa:** La distribució dels aliments es fa a través d'entitats benèfiques homologades, que per la seva relació directa amb les persones necessitades poden assegurar que els aliments arriben al seu destí.
- 4. Coordinació i gestió gràcies a la participació de voluntaris.** Actualment comptem amb la valuosa col·laboració de més de 219 voluntaris.

COL-LABORACIÓ ICCIC- BANC DELS ALIMENTS

Quatre escoles de la Institució Cultural del CIC, escoles Thau de Barcelona i Sant Cugat, CIC Escola de Batxillerats i CIC Escola de Cicles Formatius, estan incloses en el Programa Escoles del Banc dels Aliments. Aquestes escoles organitzen periòdicament recaptos d'aliments, i voluntaris del Banc hi imparteixen xerrades de sensibilització sobre la pobresa alimentària i el malbaratament d'aliments.

www.bancdelsaliments.org

Destacats

Premi a un projecte d'emprenedoria social

ENTITATS DE VOLUNTARIAT AMB LES QUALS COL·LABOREM

Les entitats de voluntariat són organitzacions autònomes sense ànim de lucre que tenen per objectiu treballar per als altres en la millora de la seva qualitat de vida, i són integrades, majoritàriament, per voluntaris.

Hem establert un compromís ferm i estable amb les entitats detallades seguidament, amb les quals col·laborem de manera constant i a qui agraïm que ens donin l'oportunitat de participar en la seva tasca.

Dimecres 25 de maig es van lliurar els premis Repte Emprèn de la Caixa. Un dels cinc equips premiats va ser l'equip Macbeth, de l'Escola Thau Sant Cugat, format per sis noies de quart d'ESO.

La Maria Calvet, la Maria Casserres, la Mariona Triadú, la Bet Cullell, l'Eli Català i la Carlota Benet, van idear un producte destinat als refugiats dins del marc de l'assignatura d'economia i emprenedoria.

L'equip Macbeth va desenvolupar el seu projecte seguint el model d'emprenedoria social proposat des de l'escola. Es van inspirar en el documental *To Kyma. Rescat al mar Egeu*, emès per TV3 i treballat

a tutoria, que tracta sobre el problema dels refugiats a Lesbos. Van tenir l'oportunitat d'intercanviar idees amb Arantza Díez, directora del documental, i amb un dels protagonistes, Òscar Camps, empresari i activista català, impulsor de l'ONG Proactiva Open Arms.

El premi consisteix en un viatge formatiu a Silicon Valley, als Estats Units, lloc on es concentren nombroses empreses d'alta tecnologia, on tindran un nou repte, encomanat pel seu *partner*, Hewlett Packard.

Felicitats i bon viatge!

ÉS INSPIRADORA

ÉS CONTAGIOSA

ÉS REVELADORA

L'ENERGIA ÉS EL QUE TU
FAS AMB ELLA

A ENDESA UTILITZEM LA NOSTRA INNOVANT
PER FER-TE LA VIDA MÉS FÀCIL

ONE - INFOENERGIA - MOBILITAT ELÈCTRICA
TELEGESTIÓ - CIUTATS INTEL·LIGENTS

CREIEM EN L'ENERGIA D'AQUEST PAÍS

endesa.com

endesa